

Memoria

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an..... Lei 180—
Pe un jumătate an..... Lei 100—
Autorități și instituțiuni..... Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Fariseii

Disciplina nu convine spiritului liber al popoarelor din zona mediterană a continentului nostru și este pretutindeni vehement combătută ori de câte ori reformatori temerari încearcă introducerea ei. În această privință, rasa latină conduce chiar atunci când unele ramuri ale ei emigrează în alte țări, în alte zone geografice, unde clima, mediul și condițiile de trai deosebite ar trebui să producă schimbări adânci în structura sufletească ereditară a emigranților. America latină este o dovadă strălucită a păstrării tradițiilor și calităților atavice. Vecinica agitație, dese turburări sângeroase, urmate de zguduitoare prefaceri, manifestările violente a temperamentelor nefalsificate și jocul liber al pasiunilor denotă spiritul refractar al rasei latine față de disciplina corectivă și îngrăditoare.

Experimentele lui Mussolini și Primo de Rivera sunt numai excepții cari întăresc regula. Și trebuie să adăugăm că în Italia și Spania acțiunea disciplinatoare a celor doi dictatori n'a reușit pe deplin și se sprijinește și azi pe teroare și pedepse excepționale de aspre, regimurile dictatoriale recurgând la monopolizarea situațiilor sociale și economice pe seama partizanilor. Disciplina italiană și spaniolă este impusă, spre deosebire de disciplina popoarelor nordice unde ea este *benevol acceptată* și admisă prin rațiune.

Regimul libertăților absolute oferă nenumărate avantaje pentru dezvoltarea și validitatea tuturor energiilor vii, a tuturor talentelor și geniilor de care dispune un popor, dar nu este capabil să coordoneze activitatea indivizilor și să îndrumeze munca națională spre eforturi colective, din care va rezulta organizația superioară de stat, și cari vor imprima acestei organizațiuni caracteristica specifică a rasei.

De fapt, libertatea absolută nu există decât în teorie. Precum voința individului este în funcție de o serie de factori, așa și libertatea cetățenească se mișcă în cadrele trasate de legile fundamentale ale unei țări, nu poate fi deci decât relativă, și atunci, noi preferăm regimul libertăților îngrădite cu corectivul disciplinei creatoare, direct afișată ca atare, adică acțiunea de disciplinare a colectivității, decât anarhia distructivă.

La noi, în România, există curențele cele mai dispartate, nimic nu este organizat într'un tot unitar și grandios conceput, toată lumea are oroare de o eventuală îngrădire a libertăților cetățenești, ține morțiș la integritatea personalității individuale și este incapabilă de a renunța, și a face sacrificii, în sensul unei abdicări voluntare dela anumite principii egocentrice. Astfel se macină energii formidabile, în muncă mai totdeauna
(Continuare pe pag. II.)

SITUAȚIA POLITICĂ

Bucureștii este, ca de obicei, în mare fierbere. Ziarele au articole senzationale, politicienii impacienți exuberează de speranțe zadarnice, Viitorul speră în revenirea trecutului, Lupta prevede lupte, Ordinea vrea să samene disordine, Adevărul publică neadevăăruri, Cuvântul își caută glasul, Curentul prezice curente, la Capșa se pot auzi, fără plată, toate combinațiile imposibile, afirmate cu o precizie tot atât de exactă ca aceea, susținută de foști și viitori miniștri, că Prințul Carol revine ca Sâmbăta TRECUTĂ în țară, cu Orientul Expres, ceea ce a făcut mai multe cocoane din societatea bună să fie la ora fixă în gara de nord (autentic).

Ce s'a întâmplat?

Au dat căldurile în capitală, și în timpurile calde cei ce sunt nevoiți să trăiască fără întrerupere în acel mijloc de colportări histerice, și cei cari nu pot să creeze perspectiva necesară între știri fanteziste și creier, menit să raționeze, sprijinit pe alte argumente decât acelea ale gurei slobode, aceștia toți sunt târați în valul știrilor, îi vezi cum înnoată și ei cu valurile colportărilor, unii se scufundă, distruși de cele auzite, alții înnoată în curentul început, cine știe unde, prea puțin, stau stâncă, imperturbabili în mijlocul acelor valuri de vorbe, prea puțini înfruntă vorbăria cu argumente.

Așa este spre nefericire capitala noastră, care are destinul să ne dirigeze sau să fie un factor important în politica țării.

Știrile cele mai noi se refereau la situația politică: Se afirmă existența unor grave neînțelegeri în sânul partidului național-țărănesc.

Se prevede o iminentă ruptură, se prezice cu dată certă demisiunea guvernului Maniu, se scontează succesiunea.

Să încercăm și noi, cei de la nord, și deci mai calmi, dar mai calmi, în orice caz mai raționali, în judecățile politice, să analizăm pe scurt situația:

Guvernul Maniu are încă deplina încredere a Regentei și a poporului, deci nu are nici un motiv extern, care l'ar forța să demisioneze; cu atât mai mult că partidul liberal (celelalte grupări politice sunt neglijabile) este — durere — atât de slab, încât nu-și poate îndeplini nici chiar rolul — necesar — de critică și control efectiv asupra guvernului.

Iar în ce privește existența unor eventuale motive interne, care după afirmațiile presei alarmate ar provoca demisiunea guvernului Maniu, am putea da un simplu răspuns: nimeni nu este nebun să se sinucidă.

Și acum să analizăm și această chestiune: sunt păreri divergente între conducătorii partidului? Asta numai bucura ne poate, fiindcă se arată că partidul nostru nu este anchilozat din lipsa de păreri, care prin diversitatea lor fructifică rodnic viața unui partid.

Sunt păreri opuse cu privire la remaniere? Se poate, dar știm că noi nu putem fi mai democrați decât democrațiile vechi din apus (Franța, Anglia, Germania) unde nu se poate impune presidentului de consiliu, care deține încrederea șefului de Stat să primească de colaborator pe o persoană, care nu-i convine, sau să NU iee de colaborator pe cineva, cu care el crede că trebuie — indiferent de motive — să colaboreze. Deci dl Maniu are pline puteri din partea partidului să facă remanierea la data și cu persoanele pe care el le crede de potrivite, până-ndu-se de acord NUMAI cu Inalta Regentă. Partidul poate fi consultat, dar NU poate impune în această materie personală.

Ori, este cineva în conducerea partidului care este de altă părere? Să-l cunoaștem și noi! Este cineva care poate pune chestiunile personale pe ascuțit, mîtîndu-și de interesele superioare ale partidului și ale țării? Să știm cine este acea persoană, nedemnă să stea la conducerea partidului!

Și acum să facem mărturisirea motivelor care ne-au îndemnat pe noi, tinerii intelectuali din Ardeal și Banat al partidului național-țărănesc să spunem cele de mai sus.

În timpuri de grea opoziție, dela începutul „Chemării” am militat pentru fuziunea partidului național cu cel țărănesc, putem spune că am intrat în partidul național cu programul fuziunii. Am cerut impetuos fuziunea — chiar în contra unor curente însemnate din partid — pentru că am simțit și văzut că trebuie creat un organism politic, puternic, democratic, care să poată face față situației dezastruoase în care se zbătea Țara, dar care avea și menirea — pe care numai un astfel de organism o putea îndeplini — să desăvârșească contopirea sufletească între diferitele provincii cu țara mamă, atât de mult întârziată, și periclitată prin guvernările despotice și regionaliste (în sensul centralismului bucureștean).

Partidul și guvernul național-țărănesc a început îndeplinirea acelor două misiuni istorice: a salvat Țara dela falimentul financiar, moral și administrativ, a încopciat România în ritmul țărilor din apus, și mai presus de toate, a cimentat adânc unirea sufletească între toți frații dela Nistru până la Tisa.

Această misiune trebuie continuată spre binele țării. Ea nu poate să se oprească pentru că guvernul are încrederea factorului constituțional, și a poporului; dar mai puțin poate fi îngreunată opera guvernului din motive personale; pentru că partidul nu aparține singuraticilor, nici conducătorilor, ci tuturor, țării întregi.

Iar dacă ar exista — cum nu credem — păreri personale care să împiedece bunul mers al guvernului, să intervină conducerea, sau să intervină partidul, care are instinctul și conștiința conservării, dar și a căii drepte pe care trebuie să o urmeze spre îndeplinirea menirii sale: desăvârșirea unirii sufletești și ridicarea țării la o treaptă culturală și economică superioară. „CHEMAREA”.

D. Madgearu reduce impozitul global

Toate clasele producătoare și sociale s'au plâns de fiscalitatea excesivă inaugurată de d. Madgearu, ministrul finanțelor. Tragedia miniștrilor de finanțe este inerentă funcțiunii lor. Dacă bugetele se soldează cu deficite, atunci lumea îl acuză de incapacitate, iar dacă recurge la mijloace de presiune fiscală pentru strângerea fondurilor necesare funcționării mecanismului Statului, se izbește de rezistență și protestele energice ale impozabililor. Mai bine și comod ar fi, dacă miniștrii de finanțe ar găsi un sistem nou, care să facă posibilă stergerea tuturor impozitelor, și atunci va fi permanentizat în acest post înalt de toate partidele și de toate categoriile de producători și muncitori!

Ce-i drept, dl Madgearu a întins prea mult coarda. În sistemul de impuneri nu mai trebuia să introducă și impunerea la global a clădirilor nouă, căci progresivitatea acestui impozit are aproape caracterul de confiscare a veniturilor, indiferent dacă acestea sunt fructul unei munci istovitoare și de înaltă valoare sau sunt de proveniență capitalistă. Peste tot, impunerea la global este o mare nedreptate ce se face mai ales clasei salariaților publici și particulari. Funcționarul în 99 la sută din cazuri are un singur venit: salariul. Deasemenea pensionarii Statului. Atunci de ce mai sunt impuși la global? De ce li se ia cu stînga ce li se dă cu dreapta?

Impozitul global trebuie studiat și reformat și dacă nu e posibil în întregime, atunci cel puțin în parte desființat. Mai bine să se restrângă fiscalul, să se facă toate economiile posibile și Statul să prefere prosperarea economică a cetățenilor. Altfel nu vom reuși niciodată să ne întărim economicște, ceea ce nu poate convinge nici un guvern, că puterea de rezistență a impozitelor va scădea din an în an.

Până la desființarea impozitului global înregistrăm aci cu satisfacție că d. ministru de finanțe Madgearu a prezentat în ultimul consiliu de miniștri, proiectul de lege pentru acordarea unei degrevări de 10 la sută asupra impozitului global pe venit pentru toți contribuabilii, cari vor achita la scadență atât impozitul global cât și celelalte impozite directe.

Guvernul își împlinește astfel promisiunea și sperăm că pe măsura ce va fi înlăturată evaziunea fiscală și vor fi recuperate toate veniturile cuvenite fiscalului, se vor face noi și însemnate degrevări, evitându-se lovirea nedreaptă tocmai a acelor categorii de contribuabili, cari și-au făcut cu sfințenie datoria patriotică de a da Statului ce-i al lui, plătind impozite până la strângerea propriei lor prosperități.

Să nu se mai pedepsească cei cinstiți și conștienți pentru tâlhăriile și evaziunile altora.
(i. m.)

Fariseii

(Continuare din pagina 1-a)

steapă, astfel se poticnesc talente mari în zborul lor îndrăzneț de afirmare a individualității, astfel se spulberă planuri mărețe și iluzii multe, multe... Fiindcă lipsește comanda unitară, puterea galvanică creatoare, capabilă să unească toate forțele centripetale într-o severă disciplină a muncii naționale.

Iată un teren propice pentru farisei. Libertățile cetățenești sunt apărute atâta vreme cât interesele unei clici sau unui elan politic cer acest lucru, dar îndată după aceea sunt călcate în picioare, mai ales când ele devin incomode. Partidul liberal cere astăzi respectarea libertății scrisului și a propagandei prin grai viu, fără nici un fel de restricțiuni legale, uită însă că timp de zece ani a ținut în lanțuri grele aceste libertăți, a oprimat și strangulat orice mișcare, orice idee potrivnică oligarhiei dominante. Și rând pe rând vedem pe asasiunii ideei de libertate transformându-se în apostoli ai revendicărilor democratice. Miniștri, oameni influenți ai regimurilor de opresiune barbară, între cari mulți dezertori politici, își umflă azi piepturile și urlă unisono contra justelor măsuri de corecțiune luate de actualul guvern. De fapt, să nu fi respectat acest guvern pactul fundamental? Ce critică a actelor de guvernământ și în general a regimului a fost oprită? Ce ziar a fost confiscat, afară de cele obsedate de o credință mistică sau de frica unei viziuni sombre? A fost oprită vre-o întrunire a opoziției sau orice altă acțiune politică? Nu. Guvernul n'a intervenit nici odată pentru a se apăra pe sine. Nu putea însă să tolereze lumea campanie de subminare a puterii regale, exercitată de Înalta Regentă, a cărei autoritate nu trebuie lăsată pradă bandiților presei și maniacilor de tot felul.

Asistăm astfel la cel mai nerușinat fariseism politic. Protestele zgometoase ale diferiților interesați, în presă și dela tribuna Camerii, sunt prea străvezii, prea ipocrite și ridicole ca să fie luate în serios, ba din contra, ele merită cea mai aspră înfierare. O anumită presă are tot interesul ca țara noastră să nu ajungă nici odată la normal și la crearea acelei discipline naționale, care să o ridice din toate punctele de vedere în rândul țărilor civilizate. Așa se explică rezistența față de orice acțiune organizată și încurajarea desmățului în toate domeniile activității umane. Banda profitorilor stărilor anarhice refuză disciplinarea colectivă și concentrarea energiilor creatoare sub steagul unui mare program național de refacere.

Nu ne îndoiim însă, că actualul guvern va ști să pună stavilă curentelor anarhice și să dea nașterii române acestui program național, după a cărui realizare va dispărea și fariseismul politic desguștător.

I. MARTALOGU.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 10952—1930

Publicațiune de licitație

Primăria Municipiului Cluj, publică concurs pentru furnizarea materialelor de uzinaj necesare pentru întreținerea automobilelor și a camioanelor după cum urmează:

- 30.000 litri benzină dens. 735/40 la 15 C.
- 2.000 kg. ulei regal 000.
- 400 kg. (100) bid. mobiloil.
- 500 kg. valvolină.
- 400 kg. vaselină.
- 300 litri petrol.
- 5 bid. mobilubricant.

Ofertele se vor înainta Comisiei de licitație a Municipiului Cluj în sala Primăriei No. 5 împreună cu garanția de 5% în efecte sau numerar în ziua de 10 Iunie 1930 ora 11 a. m.

Cluj, la 26 Maiu 1930.

24 Primăria Municipiului Cluj.

Vasul torpilat

(m) *Examinând situația politică și economică mostenită de actualul guvern, involuntar trebuie să o comparăm cu starea similară desperată a unui vas de războiu torpilat, aproape de scufundare, când orice speranță de salvare a dispărut și echipajului nu i-a mai rămas altceva, decât să rotească ultimul „Tatăl nostru...” Numai câteva minute mai despart colosul vulnerat de sfârșitul tragic... În ultimul moment apare mândru și curajos salvatorul Iuliu Maniu și prin intervenția sa energetică și pricepută săvârșește minunea mântuitoare. Prin muncă uriașă și neobosită, prin perseverență uimitoare și voință fermă de a învinge, reușește să înlăture pericolul peirei, aducând în ordine mașinismul avariat. Este un adevărat miracol ce s'a desfășurat în fața noastră, în văzul și auzul nostru altuturora: o țară întreagă a fost salvată. Chiar și șobolanii au scăpat teafări, în frunte cu comandantul vinovat de torpilarea vasului, vinovat pentru că nu trebuia să se angajeze în luptă cu forțe dușmane cotropitoare, nu era permis să sfideze forțele elementare și să provoace o lume întreagă, mai ales că n'a știut, nu știe și nu va ști niciodată să conducă nava națiunii și să organizeze victoria!*

Acest comandant criminal, împreună cu ceata de șobolani salvați, a început să lanseze torpedouri contra noului cărmaciu, chiar cu riscul de a se scufunda vasul mântuit. De ce? Pentru că nu poate suporta rușinea de a fi fost salvat dela moarte sigură de către acela, care a fost batjocorit ani de-a rândul, disprețuit și calificat ca cel mai incapabil și nehotărât dintre conducătorii politici.

Azi se ridică câte o aprehensiune și muștrare timidă, că de ce nu se

face așa și așa, de ce e criză, de ce sunt falimente, de ce sunt banii scumpi, de ce e mizerie etc. Dar pentru numele lui Dumnezeu, uită oare echipajul corabiei condusă de Iuliu Maniu, că și astăzi mai sunt atâtea răni, atâtea defecte de reparat și atâtea noi pericole de înfruntat, încât șeful nu face altceva decât veghia neconștientă ca șubrezenia utilajului învechit și grav avariat să nu ne procure un nou dezastru? Guvernul Maniu nu face altceva decât astupă mereu la goluri, prin cari valurile mării pătrund furioase, repară și dregre neconștient și face eforturi supraomenești pentru a menține barca la suprafață!

Mii de dureri și cereri, nenumărate pretențiuni juste așteaptă o grabnică soluționare din partea Statului, dar din cauza păcatelor și nepriceperii regimului decedat nu se pot satisface decât în parte și în ordinea urgenței. Și de câte ori se întâmplă că rănilor vindecate se deschid din nou! Astfel că guvernul este azi în permanență! Statul să facă, guvernul să ia măsuri, tot statul și iar statul să facă și să dregă ceea ce au stricat uzurpatorii de altădată?!

Și totuși, nu există altă soluție de a evada din situația aceasta imposibilă și insuportabilă, decât o radicală curățire generală, o măturare energetică a tuturor piedecilor ce se opun salvării acestei națiuni. Guvernul nu trebuie și nu poate să ezite în privința măsurilor de luat pentru asanarea morții și materială a acestei țări. Poporul român știe, că actualul guvern este ultima rezervă, ultima speranță, și va primi bucuros orice sacrificiu, orice măsură drastică, numai să eșim odată din anarhia mostenită.

Cifre mari

În ziua de azi suntem deja obișnuiți cu cifrele mari nu numai în domeniul fizic și astronomiei, unde se lucrează cu milioane și bilioane, ci și în viața de toate zilele, mai ales de când inflația a redus valoarea milioanei la cifre de toate zilele. Cu toate că cifrele mari se consideră ca o creație a timpurilor noi, în valorile gigantice ale antichității găsim cifre, cari astăzi abea se pot egala.

Cea mai mare avere, în antichitate o avea Crassus, care valora 7000 talenți, circa 1 miliard 320 milioane lei actuali. Cea mai mare datorie era a lui Caesar, de 2000 talenți, aproximativ 380 milioane lei. O avere imensă a adunat Alexandru cel Mare cu ocazia căsătoriei sale cu fiica lui Darius, din care a plătit 20.000 talenți, adică peste 3 miliarde lei, pentru datoriile armatei sale.

Cifre enorme sunt legate și de uriașele clădiri ale antichității. Așa de ex. la piramida lui Keops au lucrat 100.000 muncitori timp de 20 de ani. Această piramidă este construită din 2.300.000 blocuri de granit. Ca prestație de energie numai canalul Panama i-se poate compara. După datele lui Herodot, orașul Babylon a fost înconjurat de un bastion de-alungul Eufratului de 20 metri înălțime și 30 km. lungime, așa că locuitorii Babylonului se pot cifra la 2 milioane. Obeliscurile, de-asemenea, arată cifre fantastice. La templul lui Jupiter din Baalbeck s'au folosit blocuri de piatră în greutate de 1 milion de kg. Tot așa fantastice sunt și dimensiunile tunelurilor și a apeducturilor antice. Apeductul construit pentru Ierusalim în sec. al 7-lea înainte de Csr., a avut un tunel de 535 metri, iar cel din Samos (sec. V-lea în. de Chr.) o lungime de 835 metri. Grandioase au fost și apeductele romane. Dintre cele 14 conducte ale Romei, Aqua Marcia avea o lungime de 90 km., iar Aqua Claudia 15 km., lungimi pe cari și azi rar le întâlnim.

Alte cifre interesante găsim la armată și flotă. Flota lui Xerxes, cu care a

dominat mările, a fost cea mai mare. Ea a posedat 3000 vapoare de transporturi și 1200 vapoare de război. În evul mediu mai întâlnim o asemenea flotă a mongolilor față de japonezi, a cărei 4000 vapoare au fost însă nimicite de Taifun. Tot așa mari erau și dimensiunile vapoarelor în antichitate. Vaporul care a transportat obeliscurile vaticane la Roma a avut 2500 tone, iar cel al lui Hiero de Syracus 6000 tone și locuri pentru 4000 văslași, cari asigurau vaporului o iuteală de abia 9 km. În schimb, foarte rezezi erau călătoriile pe uscat, grație șoselelor romane. Trupele lui Alexandru cel mare au parcurs în decursul războaielor cca 30.000 km., adică $\frac{1}{4}$ din circumferența pământului. Al doilea record cade deja în evul mediu: marșul mongolilor, de 20.000 km. spre Europa centrală. Numai în al 3-lea rând putem aminti prestația timpurilor moderne: marșul lui Napoleon spre Rusia.

În comparație cu valoarea banului de atunci, traiul vieții în antichitate era foarte ieftin; cu toate acestea s'a cheltuit sume fabuloase pe articole de lux, deoarece pe timpul războaielor persane se plătea și 40.000—50.000 lei actuali pe 1 kg. mătase. În felul acesta, ne putem închipui ce lux se făcea pe atunci în cercurile aristocratice, și ce venituri excesive le erau asigurate pentru satisfacerea acestuia.

Cu toate datele ce le posedăm, ne este foarte greu să ne transpunem sufletește în epoca 4000—1000 înainte de Chr., în care, dacă și era mai săracă în evenimente ca epoca noastră, pe teren politic și cultural s'a dezvoltat o activitate în dimensiuni necunoscute de noi.

Cetiți și răspânși
„CHEMAREA”

Căminul ziaristilor

Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, urmând exemplul asociațiilor profesionale din occident și făcându-se ecoul dorințelor generale de a pune baze serioase ziaristicii românești din această provincie, a lansat un apel inimos pentru contribuțiuni benevole în favoarea „Căminului ziaristilor din Ardeal și Banat”.

Necesitatea acestui cămin este atât de impresionant motivată, încât ne mirăm, că până astăzi n'au răspuns la acest apel decât patru intelectuali și două instituții. Indiferența marelui public față de acțiunea atât de frumoasă a Sindicatului ne întristează adânc. Se poate oare ca tocmai ziaristica să fie tratată în acest fel?

Presă română din Transilvania a adus servicii naționale neperitoare, organizând și alimentând neîncetat conștiința națională și rezistența în luptele de desrobire. Prin presă a respirat poporul român din Ardeal, în paginile scrise cu lacrimi și cu sânge a vibrat idealul secular, pentru propovăduirea căruia mulți mântuitori ai condeului au suferit bruscări și temniță. Durerile și bucuriile românilor transilvăneni au fost turnate în coloanele puținelor ziare românești de care dispuneau pe vremuri. Presă noastră era singurul refugiu pentru cei urmăriți de trufia maghiară, era cetatea ocrotitoare și inexpugnabilă a românismului și în același timp cea mai formidabilă armă de apărare.

Rolul cultural, politic și social al presei nu poate fi tras la îndoială de nimeni. Presă este azi fără îndoială un stat în stat sau cel puțin o forță care egalează orice altă putere în stat. Controlând mereu activitatea guvernelor și parlamentelor, infierând abuzurile și fărădelegile, făcându-se ecoul tuturor suferințelor, presa îndeplinește azi de fapt un rol universal și de arbitru. Nu există domeniu de activitate care să nu apeleze la serviciile presei și care să scape controlului ei. Propagarea ideilor și curentelor tot prin presă se face, deoarece este cel mai potrivit și efin mijloc de transmitere, care nu cunoaște nici piedeci nici dificultăți.

Presă modernă lucrează cu'n aparat atât de complicat, atât de mare și costisitor, încât trebuie să ne dăm seama că numai atunci va putea face față cerințelor multiple, dacă dispune de mijloace suficiente, de un cămin propriu, în care ziaristul să găsească odihnă, cărți, reviste, toate produsele intelectuale și în general mediul reconfortant și inspirator.

Odată înființat căminul presei, va fi mai ușor ca Sindicatul să se îngrijească de o mare problemă națională: creșterea de gazetari profesioniști. Prea puțină importanță se dă acestei chestiuni și prea ne bizuim pe lucida noastră fantezie și putere de muncă, ignorând că ziaristica modernă este o adevărată artă, dificilă, vastă și complexă, care mai trebuie și studiată. Nu este suficient să fi talentat, trebuie să-ți însușești și tehnica organizării redacționale și administrative a unei gazete, arta răspândirii și pătrunderii în toate păturile sociale și în cel din urmă cătun.

Gazetarul trebuie să dispună de o cultură extraordinară de vastă, să fie versat în toate problemele ce frământă omenirea, și pentru a putea atinge această țintă, este neapărat necesar, ca gazetăria să fie considerată ca o meserie, ca o specialitate care trebuie învățată ca orice altă profesiune. Abia atunci vom avea un corp bine instruit și selectionat de ziaristi, cari vor face fală țării.

Să dăm deci tot concursul acestei acțiuni, de un interes profesional ce nu suferă tăgăneală, și de o importanță covârșitoare pentru dezvoltarea presei ardelenne.

M.

Generalul Berthelot

— Reminiscențe —

Era după grandioasa adunare dela Alba-Iulia din 1918. Ungurii, zăpăciți de hotărârile acestei adunări naționale, s'au trezit târziu din uluiacă ce i-a cuprins și au pornit o adevărată goană, un adevărat războiu de extirpare contra românilor și a tot ce era românesc, rămas dincolo de linia demarcațională dela Zam. Atrocitățile și barbariile se țineau lanț. Multe familii au părăsit sub scutul nopții ținuturile Aradului și Bihorului, lăsând casele și averea lor pradă hoardelor bolșevice maghiare.

Primul măcel a avut loc imediat după Alba-Iulia și concomitent cu vizita generalului Berthelot la Arad, care a inspectat fâșia de pământ Timișoara—Arad—Oradea Mare și jur, discutată de conferința de pace și disputată de vecinii noștri dela est.

Populația română din Arad și împrejurimi i-a făcut o primire într'adevăr grandioasă. Steaguri naționale și ale antantei, banderii, gărzi naționale, intelectuali și țărani, o imensă mulțime, așteptau sosirea glorioșului general. Ungurii, în mânia lor, s'au abținut dela primire, astfel că numai Aradul românesc a ospătat pe marele nostru prieten. Insufletea era de nedescris. La hotelul „Crucea Albă” curgea recepția și tălmăcirea suferințelor noastre, când deodată se naște un incident între stegarii români și plebea provocatoare arădăna, urmat de descărcări de arme din partea gărzilor maghiare adăpostite anume în apropiere. Panică. Poporul pașnic a fost împrăștiat cu mitralierele și urmărit în mod bestial cu focuri de arme până în cătune. Toți eram emoționați, numai generalul Berthelot și-a păstrat calmul și cu'n surâs pe buze îmbărbăta în dreapta și în stânga. Părăsirea hotelului adeviat era extrem de riscată! Salvele bandelor ascunse au zdrobit toate geamurile localului și mare ne era teama că nici generalul-oaspe ne va fi cruțat de vandali. Vroiam să-l mai reținem câteva clipe până se astâmpără setea plebei bestiale. Imposibil! Generalul Berthelot se ridică și pășește liniștit spre ieșire, urcă cu cel

mai mare calm din lume în automobil. Clipe de emoție supremă. Abia pornește automobilul, banda aruncă tot felul de obiecte după el, urcă scările și amenință cu gesturi dezordonate și bastoane pe pasageri. Totuși, reușește să străbată neatins prin mulțime și să-și urmeze programul: vizita episcopului român.

Intre timp, plebea se îndreptase spre casa lui Ciceo Pop, transformând-o în câteva clipe aproape într'o ruină.

Intru în locuință și nu peste mult sosește și dna Pop cu familia (afară de dl Ciceo Pop care era deja la Sibiu). Lacrimi, jale și disperare. Abia trec câteva minute penibile, iată că și generalul Berthelot apare în pragul camerei unde ne găseam cu familia Dr. Pop. Dna Pop izbucnește din nou în lacrimi. După multă stăruință și mângâiere, dl general Berthelot reușește să liniștească familia Pop, dela care își ia rămas bun cu același calm și surâs tipic, ce dă un farmec deosebit acestui ofiter viteaz.

Așa am cunoscut pe generalul Berthelot, care este astăzi oaspele scump al țării, alături de ceilalți prieteni, dd. Saint-Aulaire și Loucheur.

Calm, cu prezență de spirit uimitoare, curajos — curaj care se confundă aproape cu temeritatea ce nu cunoaște margini — minte luminată, generos și ostaș mândru cu trup și suflet. Și totuși, în personalitatea strălucită a dlui general Berthelot găsim acel farmec profund omenesc, care ne face să uităm că ne aflăm în fața unui mare general, care face cinste Franței.

Mă gândesc, că ce mare noroc a avut neamul românesc, putând să numere printre puținii prieteni ce-i are, pe acest erou și mare general, care a organizat victoria armatei române și căruia îi putem mulțumi primirea orașelor Timișoara, Arad și Oradea-Mare.

„Chemarea” îi zice un bine ați venit, și-i trimite omagiul tinerimei ardelene.

I. MARTALOGU.

Descentralizarea examenelor de magistrați

În consiliul de miniștri din 29 I. crt. d. Dr. Voicu Nițescu, ministrul justiției, a expus proiectul de lege pentru decentralizarea examenelor de magistrați. Știrea aceasta a produs o vie satisfacție printre juristi. Legea în chestiune va ușura candidaților din diferite regiuni, examenele ce se țineau până acuma la București, atât din punct de vedere material cât și al pregătirii speciale, care variază dela provincie la provincie, unde multe legi ale fostelor regimuri mai sunt și astăzi în vigoare, împrejurare ce nu trebuie scăpată din vedere.

Provinciile alipite la patria-mamă au suferit mult timp din cauza anomaliilor ce există la noi în justiție, anume necunoașterea legilor în vigoare din partea magistraților veniți din vechiul regat, și chiar astăzi se mai resimt lipsurile acestei stări. Mersul justiției a suferit o foarte mare, aproape catastrofală încetinire, ceea ce în definitiv nu trebuie să mire pe nimeni, căci cine putea pretinde acestor magistrați cunoașterea legilor ungare, austriece și ruse? Cel mult ar fi putut fi obligați să se pună într'un timp determinat la curent cu aceste legi, sau să se procedat mai expeditiv la unificarea diferitelor legi în vigoare.

Oricine își poate imagina, însă, erorile posibile și săvârșite în anumite chestiuni, precum și situația penibilă a avocaților din teritoriile alipite în asemenea procese, în a căror judecare trebuia să domine spiritul legii respective, necunoscută de magistrați. Pentru avocații să umple această

lacună și să nu fie expuși pierderii proceselor, au fost nevoiți să întocmească în fiecare caz în parte memorii voluminoase, să citeze texte de legi și cazuri de jurisprudență, iar pe de altă parte să se întindă, în pledoariile lor peste măsura cuvenită. Sentințele date în necunoaștință perfectă de cauză provocau adevărate tragedii.

De altfel legea aceasta corespunde spiritului descentralizării, de care este călăuzit actualul guvern, și este așteptată cu bucurie și nerăbdare de toate provinciile alipite și în speță de directoratele regionale.

Casa de pensii și retragerea ziariștilor

S'a admis de asemenea proiectul de lege al d-lui I. Răducanu ministru Muncii, pentru înființarea casei de retragere și pensiuni a ziariștilor, cum și proiectul de lege pentru unificarea asigurărilor sociale.

—oxxoo—

Monedă divizionară de 10 lei

Printre proiectele aprobate ieri în comisia bugetară este și acela prin care se deschide un credit de un miliard treisute de milioane pentru comandarea menezii divizionare de 10 lei.

Criza industriei de construcții

Exodul populației dela sate în spre orașe a luat proporții îngrijorătoare. Imediat după revoluția din 1918, intelectualii dela sate și chiar mulți țărani nevoiași au inundat orașele și centrele industriale, la care s'a mai adăugat și creșterea populației, așa că ne-am trezit cu o criză de locuințe nemai pomenită. Regimul rechizițiilor și al închirierilor forțate a avut darul să agraveze și mai mult această criză, împiedicând orice tendințe de a realiza valori noi. Cine să fi și construit în nesiguranța ce a domnit mai bine de 5 ani și chiar după ameliorarea regimului confiscător al libertății de tranșacțiuni?! S'au întâmplat cazuri că, în contra dispozițiilor legii, satrapii mici și mari ai zilei au pus stăpânire pe clădirile noi și numai după stăruitoare intervenții și scene scandaloase proprietarul a putut obține evacuarea mușafirilor, instalați în mod ilegal în clădirea respectivă.

Legea Trancu-Iași a dat un mare avânt industriei de construcții. Scutirea de impozite către stat și comună și politica modernă și înțeleaptă care a stat la baza legii, au protejat în modul cel mai ideal noile construcții, al căror număr începe să crească vertiginos. Intervenția bruscă a guvernului liberal în privința impozitului global a oprit la un moment dat evoluția naturală, dar după ce s'au intentat procese Statului și guvernul a renunțat la incasarea impozitului, admițând în mod tacit scutirea lui, activitatea de edificare a luat un nou și puternic avânt.

Din această perioadă ne-am ales cu cele mai multe construcții postbelice, grație cărora s'a ameliorat în mod simțitor formidabilă criză de locuințe. Era epoca de înflorire a industriei de construcții!

Criza financiară în care se zbătea Statul român a silit pe d-l Madgearu

să imiteze exemplul și experiența nefastă a regimului liberal, ordonând din nou impunerea la global a clădirilor noi. Și de data aceasta impozitele vor fi incasate! Toate demersurile și intervențiile au fost desconsiderate, ceea ce constituie o gravă greșală a cărei roade le va recolta atât industria de construcții cât și Statul. Anal acesta nu s'a mai cerut nici o autorizație de construcție, pretutindeni stagnează activitatea de clădiri, sute de ramuri industriale auxiliare sunt lovite în existența lor, iar șomajul și mizeria crește în mod înspăimântător.

Experimental este și periculos și nedrept. Dacă și simțul legal și etic al Statului se știrbește și degradează în felul acesta, dacă legile țării nu se respectă, creându-se o stare de enervare și nestabilitate, atunci să nu ne mirăm că nu se mai întreprinde nimic, că orice inițiativă sucombă în status nascendi!

Și cât de îndoios este rezultatul măsurii pripite a d-lui Madgearu! Lumea imensă fără lucru, industriile cari stagnează etc. nu vor putea plăti impozitele și nici nu vor avea de plătit, fiind lipsite de beneficii. Să ne dăm seama că strangularea vieții economice, nu va da nici un rezultat practic pentru Stat!

Este timpul suprem să se descătușeze activitatea economică și să se elibereze îndeosebi industria construcțiilor, cea mai puternică ramură industrială care dă poate, cel mai mare contingent de venituri și ocupă cele mai multe brațe de muncă.

Să se termine și cu regimul diferențial, pentru că nu se poate admite ca toate construcțiile executate în baza vechii legii să plătească impozite și cele făcute prin Casa Centrală a Constructorilor să fie scutite.

Programul festivității dela Turda

Festivitățile de inaugurare a statuei marelui român dr. Ioan Rațiu se vor face Luni 9 Iunie, — a 2-a zi de Rusaliu, — conform următorului program:

La ora 7.30, primirea oaspeților în gara Turda.

La 8.30, liturghie și parastas pentru odihna sufletelor d-rului Rațiu și a soției sale Emilia în toate bisericile românești.

La ora 11, desvelirea statuei în piața Regina Maria (în fața prefecturii): Imnul Regal român și Doina dr. I. Rațiu cântate de corul Sf. Maria din Cluj; discursurile.

Defilarea în fața statuei și depunerea coroanelor.

Ora 14. Banchet la Teatrul Orașesc, ora 16. Serbări populare în parcul orașului.

Participanții, cari doresc să fie încuarteriți, să se adreseze în scris decanului (dr. Augustin Rațiu) sau biroului de încuarterire la Camera de Agricultură, piața Mihai Viteazul.

Ce cer industriașii dela guvern

Industriașii, strânși Luni în adunare generală anuală sub prezidenția d-lui Ing. C. D. Bușilă, cer, prin moțiunea ce-au votat, ca Statul să înceapă lucrări de interes public, care să dea de lucru populației muncitoare; aprovizionările de materiale să se facă numai dela industriile din țară, când acestea le pot fabrica; să se ia măsuri de încuarterare a exportului fabricatelor industriașilor care sunt pregătite pentru a exporta; să se pună capăt legiuirilor care îngreuiază mersul întreprinderilor, oprind producția.

România premiată la târgul din Lipsca

Leipzig, 28 (Rador). — Comisiunea pentru decernarea premiilor, la Târgul de Mostre din localitate, a acordat distincțiunea „Grand Prix Mondial”, secțiunii de vânătoare românească, organizată de d. Nedici, Consilier la Inalta Curte de Casație.

Exponenții români, au fost premiați în unanimitate. Succesul României este formidabil.

Primăria Municipiului Cluj

No. 11812—1930

ANUNȚ

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Cluj va ține o nouă licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate pentru închirierea pe durata de (trei) 3 ani dela data predării a localului de prăvălie ocupat de către d. Eugen Dobay în Str. Dragalina 80/82 și a localului ocupat de către Sindicatul funcționarilor particulari în Strada Memorandului 21.

Licituția se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 14 Iunie 1930, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitație, sala de ședințe.

Mai departe se aduce la cunoștință generală, că licitațiunile pentru închirierea caselor de vamă și pentru construirea și concesionarea unei cafenele-restaurant și unui chiosc pentru tutungerii și ziare, fixate prin anunțurile de sub No. 9409—1930 și 9406—1930 pe ziua de 15 Maiu 1930, însă amânate din oficiu, se vor ține tot în ziua de 14 Iunie 1930, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitații sala de ședințe.

Condițiunile de licitație, planurile și devizele ref. la licitațiunile de mai sus se pot vedea în biroul Serviciului Economic al Primăriei.

Cluj, la 23 Maiu 1930.

23 Primăria Municipiului Cluj.

Problema agricolă

Vor fi suferind toate raioanele de producție națională, dar atât de încercată cum este actualmente agricultura noastră n'a fost nici una.

Politica de comprimare a prețurilor în interiorul țării, practică de liberali, se războie azi amarnic. Bugete bazate pe taxe de export de tot felul, din cari au rezultat faimoasele „excedente” ale fostului vistiernic Vintilă Brătianu, restricțiuni și pedicele pe toate căile, ignorarea completă a nevoilor agriculturii, iată tabloul succint al activității înfăptuitorilor reformei agrare.

Taxe de export asupra produselor agricole nu erau altceva, decât un fel de impozit indirect, un furt sau în cel mai bun caz o expropriere a unei părți din renta, și așa insuficientă, a țărânului român. Monstruoasă vintilistă! Căci dacă țărânul beneficia tot timpul și de această parte din venitul lui dijmuit, cu siguranță nu ajungea în starea deplorabilă de astăzi, când nu-și mai poate scoate cheltuielile de producție și în general valorificarea produselor a devenit aproape imposibilă.

Pe de altă parte fiind înglodat în datorii, a căror origine se trage, de obicei, din cheltuielile pentru înzestrarea inventarului agricol sau achiziționarea de noi proprietăți, țărânul nu mai poate plăti azi nici dobanzile curente, necum să mai amortizeze din capital, așa că interesele se capitalizează an de an, datoriile devin tot mai mari, tot mai apăsătoare, atingând în genere **QUADRUPLUL** capitalului inițial.

Veniturile agricultorilor se mișcă mult sub nivelul scăzut al standardului vieții, și e o adevărată minune cum mai poate rezista țărânul presiunilor mizeriei și cămătarilor uzurari. Dobânzile exorbitante, până la 50%! Numai în Polonia există stări similare. Se știe doar că agricultura nu suportă mai mult decât 6—8%, și totuși până azi nu s'a luat nici o măsură pentru împiedicarea speculei revoltătoare.

Pe lângă că țărâniea este dezorganizată din punct de vedere economic, nici nu este măcar apărată de ghiarele bestiale ale cămătarilor. Nici organizare, nici îndrumare spre o cultură rațională, nici protecție în formă de credite ieftine pe durată lungă și premii de încurajare, nici ajutoare temporare și momentane pentru a putea rezista contreminei speculanților de cereale și a nu fi nevoită țărâniea să vândă recolta la prețuri derizorii, nici curmarea abuzului cu cametele cotropitoare!

Toate țările occidentale fac sacrificii uriașe pentru încurajarea producției agricole și intervin prompt în momente de crize, dând ajutoare, credite și premii de export și susținând prețul cerealelor.

Zilele acestea Statele Unite ale Americii au împiedecat deruta prețului grâului subvenționând asociația „Farmboard” cu 100 milioane dolari grație căreia prețul s'a putut menține la 87 cenți, față de 85 cenți, la cât era să scadă. Va să zică pentru o diferență de 2 centime intervine tezaurul public!

Străduințele Franței pentru promovarea exportului grâului sunt de asemenea pilduitoare. În tot decursul anului de recoltă s'au acordat premii de export și recent s'a pus la dispoziția agriculturii din nou alte 100 milioane franci, astfel că Franța exportă excedentele recoltei în Anglia, Europa de Sud și Scandinavia pe prețuri imposibil de concurat.

Rusia de asemena a trimis noi transporturi în Anglia.

Austria se pregătește pentru urcarea generală a taxelor vamale de import asupra cerealelor.

Așa se sprijinește agricultura în țările apusene.

Semănăturile se prezintă pretutindeni foarte bine și recolta promite a

fi excelentă. În America ridicarea recoltei începe la sfârșitul lunii Mai și în patru săptămâni toată va fi pusă în mișcare spre locurile de consumație. Iată avantajul enorm al Americii și iată de ce acest continent dictează prețul cerealelor. Trebuie deci să ne înarmăm în fața pericolului american.

Țărâniea cere azi: **combaterea cametei uzurare, înființarea creditului agricol, organizarea comerțului de cereale și legiferarea încurajării agriculturii, căci altfel nu vom putea evita dezastrul economiei rurale!**

L. GRUIA.

Banditul „Ordinei”

asa afirmă aliatul său, fiuica liberală din Cluj, vrea să meargă în audiență la Inalta Regentă pentru a se plânge contra articolului publicat în „Chemarea”.

Nu credem că un asemenea bandit și trădător, care a fost în slujba inamicilor ar putea solicita o asemenea audiență.

Dar dacă totuși s'ar întâmpla acest eveniment pe care banditul Ordinei nu-l merită, atunci se poate pregăti să răspundă (caz analog cu Stelian Popescu — dece, și cu ce drept a amenințat banditul pe ministrul de interne, pe iubitul nostru Dr. Alexandru Vaida-Voivod, cu împușcarea. **Chemarea**

Inlăturarea gravidității

Un medic ceh Dr. Ernst Kalmus publică în „Pravo Lidu” un interesant articol în legătură cu graviditatea nedorită. Fiind această chestiune de o covârșitoare importanță socială și morală, redăm câteva pasagii din el. Dr. Kalmus propune să se înființeze și în Cehoslovacia dispensarii conform celor din Olanda, Anglia și alte țări, unde medici specialiști să lumineze populația în chestia restrângerii gravidității nedorite. Cu privire la sărăcia care se extinde tot mai mult în diferitele pătri sociale, ar trebui acordată o atenție cât de mare acestei chestiuni, și ar trebui mărită simțitor răspunderea părinților față de urmașii lor. Acele elemente cari produc urmași fără nici un scrupul, fără a se mai interesa apoi de soarta lor, ar trebui forțați cu cea mai mare severitate la îndeplinirea datoriei lor de părinți, mai ales când este vorba de oameni bolnavi, cari inundă omenirea cu o generație bolnavă. **Societatea omenească are drept să pretindă, ca astfel de elemente sociale să nu se înmulțească fără nici o piedecă în detrimentul populației sănătoase și muncitoare.**

Guvernul plătește 240 milioane pentru Tip. „Cultura Națională” din București

(București, 27 Mai). — Direcțiunea Tip. Statului duce de un timp tratative pentru cumpărarea Tip. Cultura Națională. După cum aflăm aceste tratative au ajuns la încheiere și Statul primește Tip. Cultura Națională, a cărei proprietar este Banca Marmorosch pentru suma de 240 milioane. Tip. Statului va plăti această sumă în 10 rate anuale băncii Marmorosch Blank.

Dificultățile parlamentarismului

Demisia profesorului Willy Hellpach din calitatea de parlamentar al Reichului, a trezit în Germania, la timpul său, ecouuri interesante. Depunerea mandatului era însoțită de o motivare, care constituie o aspră critică la adresa parlamentarismului.

Profesorul Hellpach este una din personalitățile puternice ale vieții politice germane și o podoabă a partidului democrat. Foarte instruit și activ, dânsul a cutreerat toată Germania, propagând ideile avansat democratice, a cuprins mentalitatea și nevoile reale ale poporului german, a scris pentru activarea intelectualității, a spiritului, în viața publică, acest din urmă obiectiv fiind centrul de gravitate al preocupărilor sale. Versat în disciplinele psihologiei, sociologiei și pedagogiei, profesorul Hellpach a făcut politică desinteresată prin intelect! În cariera politică a ajuns șeful statului Baden și de două ori deputat în parlamentul Reichului. Cele văzute în ultima fază de evoluție a parlamentarismului și constatările practice, l'au decepționat adânc și a părăsit parlamentul, ca un lăcaș nepotrivit pentru adăpostirea intelectualității. Pasul acesta i-a atras simpatii și i-a procurat succese mai mari, decât întreaga lui activitate politică de până atunci.

Critica sa generală asupra parlamentarismului este turnată în paginile interesante ale operei „Prognostic politic pentru Germania”. Acolo dânsul arată slăbiciunile și greșelile parlamentarismului modern, deplânge regresul din punct de vedere al ideii, condamnă coterile intereselor, constată dispariția concepției filosofice din lupta politică și relevă idealitatea adepților „Paulskirchler” anno 48. Critica lui Hellpach este pătrunsă de pretențiunea că activarea politică cu sau fără mandat este numai atunci îndreptățită, dacă se subordonează idealurilor, necesităților și impulsivității savantului, sau cercetătorului, sau celui obsedat de valoarea ideii.

Este adevărat, că idealul dlui Hellpach a trăit numai în fantezia lui și nu putea fi realizat atâta vreme cât nu ținea cont

de schimbările radicale a forțelor producătoare, de „nașterea masei”, de tehnizarea vieții până în ultimele ei ramificații și fibre. Profesorii paulani din Frankfurt sunt considerați de criticii lui Hellpach, ca impotenți, cari tratau viața științifică, din camera de studii, însă „neclinic”. Și ce simple erau acele timpuri, ce clar despărțite clasele și castele, ce liniștită era activitatea breslelor și ce încet s'a pus în mișcare mașinismul!

Criticii lui Hellpach afirmă că politica practică a ajuns în pericol din cauză că oamenii cari fac politică militantă sunt dela natură platonici și nu consideră politica ca meserie. Epoca mare a parlamentarismului englez se datorează împlinirii acestui deziderat: Parlamentarii englezi au fost înarmați până în dinți cu spirit și știință, însă privirea lor a fost îndreptată totdeauna spre viața reală a statului și societății, către care i-a împins activismul politic. Să ne gândim la Gladstone, Disraeli, la cei doi Pitt, Burke și alții. Dar figurile contemporane ale lui Mac Donald și Massarik? Aproape toți marii bărbați de stat au fost și practicieni, absorbiți de activitatea politică, care era profesiunea lor.

Alt dușman neînduplecat al parlamentarismului este mareșalul Pilsudski. Dânsul disprețuește și detestă parlamentarismul, întrebându-l expresii grave și injurioase la adresa seimului polonez. „Calomniatori”, „indivizi lipsiți de simțul răspunderii și noțiunii de etică”, „câini”, „murdari” etc., sunt epitelele cu cari onorează mareșalul pe parlamentarii seimului.

Dacă mai aruncăm o privire spre dificultățile parlamentului englez, francez și cehoslovac, trebuie să admitem că parlamentarismul trece azi pretutindeni printr'o necontestată criză. Dar până când nu se va inventa alt sistem mai potrivit structurii actuale economice și sociale, va trebui tolerat ca un rău indispensabil.

ERGO.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Fantocci Jambo Acumolu. Poate Dta credeai că aducând la Cluj teatrul de marionete al Dtale, aduci cine știe ce noutate. Era să fie așa, dacă soarta nu ne-ar fi hărăzit pe noi prin niște păpuși minunate de reușite. Cine? Uite de ex. marioneta G. B. D. Dta poți face sforțări, câte vrei și tot nu vei storce într'un arătarea săsete, câte G. B. D. prin simpla arătare a sa între oameni. Să nici nu vorbim apoi de celalalt gen artistic de dramă. G. B. D. când citește o clocitură literară a sa, parol că plânge lumea cu lacrimi de jalea ce stârnește această minunată marionetă. Nu vi-l cedăm nici cu un preț, căci Dta cu marionetele Dtale vii rar de tot, iar nouă ne trebuie o figură hazlie în permanență. Și G. B. D. ne onorează dorința cu vârf și îndesat.

D. Urlicu general al presei liberale, com Capitala.

Din toată lucrarea constituțională a Dtale, făcută în colaborare cu noii tovarăși de luptă ai Dtale, țigănușii... viitorului, mie mai mult mi-a plăcut titlul. Ascultați mă rog! „Codex guvernului secundum Traianus Sarmalae”. Așa-i că-i minunat!?! Vă felicit și pentru inovația genială cu noul sistem de guvernare. Va să zică după Dta-țara o conduc efectiv foștii miniștri (liberali). Mai mult drept are și mai autoritar e cel care nu va mai fi ministru niciodată. Aici ai fost însă die Urlicu mai mult șmecher, decât inteligent. Nu cumva te-ai gândit la dta când ai redactat acest capitol al codexului constituțional al Dtale? Pe când cu „constituanta” țigănașilor dtale?

Faceți-o cât de repede căci Smintilă începe a se epuiza de program senzațional. Și țara ar mai râde și'n vară.

DI Misteriosul, com. Numaiștiu. E un secret al moșului G. B. D. pe care însă eu l-am prins odată în flagrant, tocmai când „scria” un „articol”. Uite așa: „Soarele răsare G. B. D.

Șobolanii se retrag G. B. D. În capul meu gol G. B. D. de orice gând G. B. D. subversiv G. B. D. prinde tot mai mult ideea, că soarele o să apună odată G. B. D. și șobolanii iar vor eși la lumină G. B. D. Dar G. B. D. G. B. D., G. B. D., G. B. D., D. B. G. B. B. B. punct G. B. D. Va urma G. B. D. Continuare peste 1000 de ani G. B. D. punct punct G. B. D.

DI Temiri Dece, com. Eunuștelec. „Fiecare la locul său”. O deviză și un principiu de înaltă politică. Liberalii dela noi l-au tradus în realitate admirabil. Iți spui o pildă. La Câmpeni de ex. (jud. Turda). Liberalii au adus acolo de șef de gară, pe un reporter. Au numit de director la școala de meserii pe un Victor bețivan fără nici o meserie (1—2 ani teologie și un curs special de dans). Corespondentul ziarului „Universul” face pe directorul școlii primare, unde cine știe ce mai propune, fiind acesta un rus democratic... poate face ispravă în afirmarea principiilor lui sociale destul de avansate. Cine știe ce face dl gazetar la școala primară. Precum vezi „tot omul la locul lui”... înțeleg la masa dela cârciumă unde ei între ei nu-și schimbă locurile nici din greșală. Reminiscențe liberale

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

Plugari, cetiți și răspândiți

„FOAIA NOASTRĂ”